

VATTENMYNDIGHETEN NORRA ÖSTERSJÖN

Sammanträde med vattendelegationen för Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt

Datum:

9 oktober 2019

Plats:

Länsstyrelsen, Västerås

Närvarande:

Ledamöter:

Minoo Akhtarzand, ordförande (Landshövding)

Cathrin Bergenstråhle (justerare)

Lena Tilly

Stefan Löfgren

Göran Åström

Petter Ström

Peder Eriksson

Anne-Li Fiskesjö

Förhindrade:

Annika Israelsson

Klas Lundbergh

Lennart Gladh

Övriga:

Anna Linusson, Vattenmyndighetens kansli

Jenny Caruso (sekreterare), Vattenmyndighetens kansli

Malin Pettersson, Vattenmyndighetens kansli

1. Ordförande öppnar mötet

Ordförande hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.

2. Justerare utses

Cathrin Bergensträhle utsågs att jämte ordföranden justera protokollet.

3. Godkännande av dagordningen

Dagordningen fastställdes enligt utskickat förslag.

4. Protokoll från föregående möte

Protokoll från föregående möte lades till handlingarna.

5. Presentation av ny vattenvårdsdirektör och ledamöter i vattendelegationen

Anna Linusson presenterade sig kort för vattendelegationen. Hon är civilingenjör inom kemiteknik och har jobbat länge med hållbarhetsfrågor, bland annat som VD på Håll Sverige Rent och miljöchef på Stockholms läns landsting. Anna kommer närmast från en tjänst som VD på Svensk Vatten.

Delegaterna presenterade sig också kort och delegationen hälsade Anna Linusson välkommen.

6. Rapport från vattenförvaltningens ledningsmöte

Ordförande rapporterade från det senaste mötet med "vattenförvaltningens ledningsgrupp" som hölls den 11 september. Gruppen träffas ett par gånger per år och deltagare är de fem ordförandena för vattendelegationerna, generaldirektörerna för HaV och SGU samt vattenvårdsdirektörerna/sakkunniga från respektive organisation.

En av huvudfrågorna på mötet var vattenkraft. På initiativ av Landshövdingen var även Claes Hedenström från Vattenfall inbjuden för att presentera branschens syn på vattenkraftsfrågorna kopplat till vattenförvaltningens miljö kvalitetsnormer m.m.

I sin sammanfattning lyfte Claes Hedenström bland annat det ökade resursbehovet hos vattenmyndigheterna, behovet av bättre prioriteringar samt samverkan som viktiga frågor för framtiden.

Ordförande föreslog att delegationen fördjupar sig i dessa frågor och lyfte möjligheten att bjuda in Claes Hedenström till mötet i december. Ledamöterna var positiva till detta. Även om vi i Norra Östersjöns vattendistrikt inte berörs mest av vattenkraft är det en högaktuell fråga som delegationen behöver vara insatta i.

7. Målbild för förvaltningsplan 2021–2027

Jenny Caruso presenterade hur vattenmyndigheterna planerar att utforma och ”paketera” det material som ska gå ut på samråd den 1 november 2020 (se presentation i bilaga 1).

En nyhet jämfört med tidigare förvaltningscykler är att Vattenmyndighetens kansli planerar ta fram en sammanfattande rapport som är helt gemensam för de fem vattenmyndigheterna, där det ska lyftas fram de viktigaste gemensamma budskapen och satsar på tillgänglighet, illustrationer och kartor. Utöver sammanfattningen ska samrådspaketet innehålla de mer formella delarna: förvaltningsplan, åtgärdsprogram med konsekvensanalys, miljökonsekvensbeskrivning, miljökvalitetsnormer samt bilagor/underlagsrapporter med metodbeskrivningar osv. Vattendelegationen tyckte att det föreslagna upplägget såg bra ut.

En övergripande tidplan för framtagande av samrådsmaterialet har tagits fram (se bild 7 i bilaga 1). För att vattenmyndigheterna ska kunna få in synpunkter från delegationerna i god tid innan materialet ska vara klart föreslås att delegationen, utöver de ordinarie mötena, har en avstämning via Skype i slutet av augusti. Delegationen beslutade i enlighet med förlaget.

Delegationen framförde att det underlättar, framförallt för de läsare som berörs av flera vattendistrikt, om de texter som gäller samtliga distrikt har exakt likadan lydelse. Tidigare har texterna varit likartade men inte ordagrant lika, vilket har varit förvirrande. Delegationen lyfte också att även om delar av texterna är gemensamma är det viktigt att respektive distrikts speciella förutsättningar och utmaningar också lyfts.

8. Lägesrapport från arbetet med statusklassificeringar, påverkansanalys m.m.

Malin Pettersson gav en lägesrapport över det arbete som genomförts med att revidera kartläggningen av distriktets vattenförekomster. Hon gick också igenom vilket arbete som är aktuellt för beredningssekretariatet under hösten (se presentation i bilaga 2).

Kartläggning och analys

Arbetet började med en påverkansanalys under 2017–2018. Under 2018–2019 har statusklassificeringar och riskbedömningar genomförts. Både underlag och metoder har förbättrats sedan föregående förvaltningscykel. Ett viktigt steg framåt är att påverkanskällan nu kopplas ihop med den parameter/det ämne som tros orsaka problemen.

Resultaten av statusklassificeringen har inte kvalitetssäkrats ännu så de får presenteras på kommande möte. Det kommer att finnas några vattenförekomster i distriktet som har sänkt ekologisk status jämfört med förra cykeln, inte på grund av faktiska försämringar utan pga. ändrade bedömningskriterier. Konstaterades att det är en pedagogisk utmaning att kommunicera dessa ändringar. Man kan visserligen förklara att sänkningarna inte beror på att miljön har försämrats, men om klassificeringar ändras upp och ner kan det tolkas som att ”systemet inte fungerar”. Detta är en viktig kommunikationsfråga.

Datum

2019-10-09

Vattenmyndigheterna hanterar arbetet gemensamt så att bedömningar ska göras enligt samma kriterier i hela landet. Vattenmyndigheterna bygger gradvis upp ett bättre underlag och bedömningarna av status, påverkan och risk blir säkrare. Tillförlitlighetsklassningen ger en indikation på hur säker en bedömning är och om åtgärder behöver sättas in. Ju mer vattenmyndigheterna kartlägger desto bättre bild får vi av vilka delar i underlaget som är bristfälliga och vilka övervakningsåtgärder som behöver sättas in.

Miljö kvalitetsnormer kan revideras under en pågående förvaltningscykel om det finns skäl till det. Delegationen diskuterade möjligheten att uppdatera statusklassificeringar och miljö kvalitetsnormer mer löpande under förvaltningscykeln. Det skulle dels kunna minska arbetstopparna och dels ge möjlighet att rätta till felaktigheter snabbare. Samtidigt behöver klassificeringarna för Sveriges 27 000 vattenförekomster göras enligt gemensamma kriterier. Vattendelegationerna beslutar om miljö kvalitetsnormer och behöver veta vad dessa grundar sig på.

Åtgärder

Under hösten påbörjas arbetet med kommande åtgärdsprogram på allvar. Dialogmöten med åtgärdsmyndigheter pågår just nu. Där avhandlas såväl åtgärder i det nuvarande åtgärdsprogrammet som möjliga nya åtgärder.

Beredningssekretariatet arbetar med att lägga in förslag på fysiska åtgärder per vattenförekomst i VISS. Vattenmyndigheterna har tagit fram manualer för detta arbete.

9. Omvärldsbevakning

a) Vattenförvaltningsutredningen

Anna Linusson gav en kort repetition av utredningens uppdrag och hur de har jobbat med att samla in underlag från olika intressenter i vattenförvaltningsarbetet (se bilaga 3). Uppdraget skulle redovisas i form av ett utredningsbetänkande senast den 31 oktober 2019 men utredningen har fått förlängt till den 31 december 2019 för att även inkludera övervakningsfrågan.

b) Hantering av register för utsläpp och spill

Enligt vattenförvaltningsförordningen ska vattenmyndigheten redovisa ett register för utsläpp och spill, och rapportera detta till Kommissionen. Registret ska gradvis utvecklas och uppdateras. Vattenmyndigheterna har tittat på om och hur registret skulle kunna utvecklas jämfört med tidigare förvaltningscykel. Bedömningen är att vattenmyndigheterna inte ska satsa resurser på att utveckla registret i någon större utsträckning utan behålla samma ambitionsnivå som under tidigare cykel. Informationen i registret ska dock uppdateras med aktuella utsläpps- och övervakningsdata. I de andra vattendistrikten har frågan om utveckling av registret diskuterats på tidigare möten och där har man valt att lyfta denna fråga som ett

inriktningsbeslut för delegationen. Vattenmyndigheten bedömde att detta kunde hanteras genom information till delegationen. Delegationen ställde sig bakom detta förfarande.

c) Remisser: föreskrifter statusklassificering

Havs- och vattenmyndigheten har haft två förslag till reviderade föreskrifter på remiss över sommaren. Den ena (HVMFS 2013:19) handlar om klassificering och normsättning och den andra (HVMFS 2017:20) om kartläggning och analys av ytvatten. Anledningen till revideringen är bland annat att föreskrifterna behövde anpassas till den ändrade lagstiftningen som trädde i kraft den 1 januari 2019. Malin Pettersson gick igenom de viktigaste förändringarna jämfört med tidigare versioner (se bild 18, bilaga 2). Det har bland annat tydliggjorts att vattenmyndigheterna **ska** (tidigare skrivning **kan**) förklara en ytvattenförekomst som konstgjord eller kraftigt modifierad samt besluta om undantag om alla förutsättningar för att göra det är uppfyllda. En annan förändring är att stora delar av bedömningsgrunderna lyfts ur föreskrifterna och läggs i vägledning istället.

I vårt yttrande pekar vi på några punkter där föreskrifterna inte stämmer överens med det utkast till vägledning om statusklassificering från HaV som har använts vid den nyligen genomförda statusklassificeringen.

d) Regeringsuppdrag om översyn av vattenförekomstindelning

Vattenmyndigheterna fick i juli ett regeringsuppdrag om översyn av indelningen av ytvatten i vattenförekomster. Vattenmyndigheterna ska redovisa behovet av ändringar jämfört med nuvarande indelning och belysa hur vattenförekomstindelning har beslutats om i andra länder. Vattenmyndigheterna hade redan planerat för att revidera vattenförekomstindelningen inför cykel 4 och avsatt resurser för det så det påverkar inte verksamheten i någon stor omfattning.

10. Lokala riktvärden för grundvatten – information

Malin Pettersson informerade om hur vattenmyndigheterna avser hantera lokala riktvärden för grundvatten. Enligt SGU:s föreskrift om miljö kvalitetsnormer och statusklassificering för grundvatten ska lokala riktvärden fastställas, om det finns anledning till det på grund av naturligt höga bakgrundshalter. I Norra Östersjöns vattendistrikt finns några vattenförekomster i Uppsala län där bakgrundshalterna av klorid är naturligt höga och där lokala riktvärden bör fastställas i samband med beslut om miljö kvalitetsnormer 2021.

11. Kommande möten

Årets sista möte är den 11 december och hålls i Västerås. På agendan står bland annat presentation av resultaten från statusklassificeringen och, i enlighet med beslut på dagens möte, besök av Claes Hedenström från Vattenfall.

Datum

2019-10-09

12. Mötesplan

Vattenmyndigheterna har enats om en övergripande plan för när vattendelegationernas möten ska hållas under 2020. Jenny Caruso skickar ut information om vilka veckor som är aktuella så får ledamöterna meddela om det är något datum som absolut inte fungerar. Mötesdatum kommer att fastställas på mötet den 11 december.

13. Övriga frågor

Inga övriga frågor hade anmälts.

14. Mötet avslutas

Justeras:

Minoo Akhtarzand (ordf.)

Cathrin Bergenstråhle

Vid protokollet: Jenny Caruso

Bilagor:

Powerpointpresentationer från mötet enligt nedan:

- Bilaga 1: Presentation Jenny C – 191009 (Målbild förvaltningsplan)
- Bilaga 2: Presentation Malin P – 191009 (Kartläggning och analys m.m.)
- Bilaga 3: Presentation Anna L – 191009 (Vattenförvaltningsutredningen)